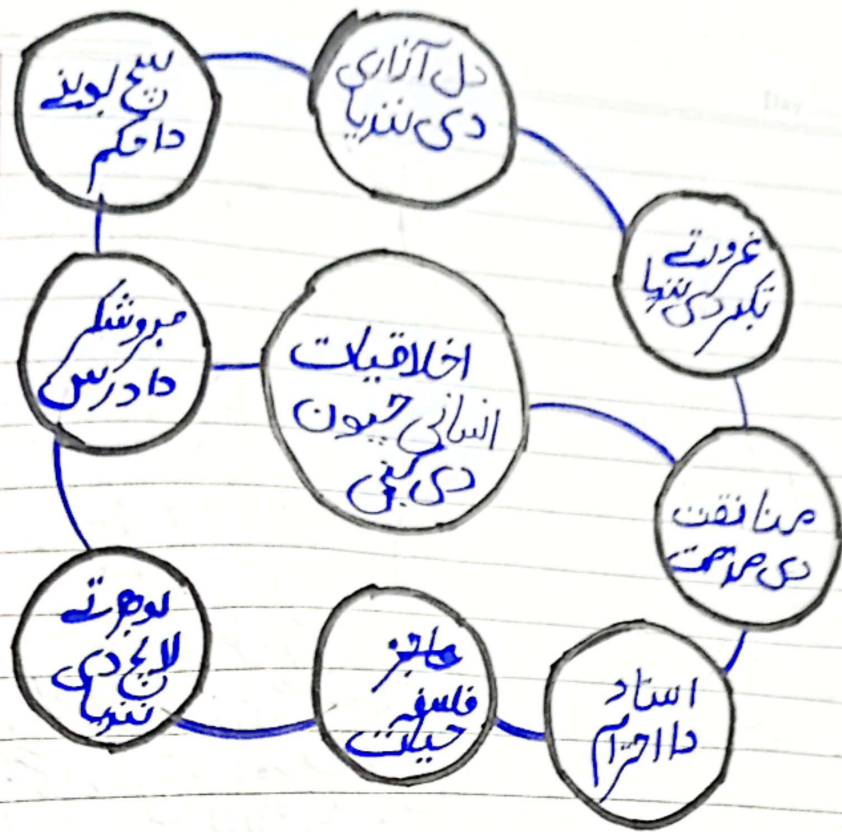

سوال

فرید شکر نے اخلاقیات نوں انسانی حیون
دی مہربانی قرار دتاتے کھل کے بیان کرو؟
تعارف

سج

بارا فرید شکر دا شمار پنجابی دے مرزہ
شاعر وچ ہوندے۔ اوہ سلسلہ جتیاں دے تہجد
بزرگ سچ۔ اوہ مہر و فیاضی ہون دے نال نال
کام وی بنائے۔ انہی نے اپنی شلوک لہجہ وچ
نمائیں اخلاقیات دادیں دتالے۔ اوہ اللہ دے
نال نال عارف نال محبت دا وی درس دینے آئے۔
انہی دے وچ انہی نے پنجاب دے عوام دے
لڑائیاں نوں ختم کرن مگر نوں اخلاقیات آئے
اچھے شلوک دیکھتے ہوئے نوں چھٹکے اخلاق کرن
دادیں دتا۔ کیونکہ قرآن مجید نے احادیث وچ
وی اخلاق نوں سکھایا۔ اسرار اولیاء راحت القلوب
فرید شکر نے کتاباں اسرار اولیاء راحت القلوب
تے فوائد السائلین وچ اخلاقیات آئے گل کہتی۔
انہی دے شاعری دے موضوع وی اخلاق
آئے مہربانی۔ اوہ غور و فکر لوہو والے
ہی ہنریاں شکر گزاری، سچ بولنے، فکر و شکر، اچھے
اعمال، نئے دل، آزادی دی ہنریاں دادیں
دینے نیں۔ انہی دے ایہ شلوک نے شاعری
اچھا خلاق نوں اچھے انسانی اخلاق دی ہنری قرار
دینے نیں۔

2 اخلاقیات انسانی حیون دی کینی

بابا فرید دے شلو کاں راہیں سدا دے تیکر ایمان
بیخاک الہی کے اللہ دی لافدا تے اچھی زندگی گزارن
مکمل اچھے اخلاقی داسیونا بہت ضروری ہے۔

1 مہوشک دادرسی:

بابا فرید اپنی شلو کاں راہیں
سدا دے تیکر مہوشک دادرسی الہی ہے۔
بابا فرید خود کوئی بہت زیادہ شکر گزار دسی
ہوئے اللہ داسک داکر دے سہی تے ایمان
عشقکلات تے لہر کیں کا حکم دتا دسی۔ بندران
دے ان پرہ نوک جیہڑے اکبر جیہڑے آئے

داوید لاکڑے میں۔ انہاں صبر و شکر دا درل دوتا۔
 کیدو جے قرآن مجید اللہ تعالیٰ فرما دے تیں

ان الشايع الصبرين

بے شک اللہ تعالیٰ صبر کرن والیاں دے
 "نال آے"

بابا جی اک وڈی بستی میں۔ انہاں نے حکم تے
 فقیہ نعل برداشت کر کے تعویذ داما مقام دامل
 سیتا۔ انہاں دی اپنی شلوک باروں سانوں
 صرف و شکر دا پہلو نظر آئے جیوان کاٹھ دی روٹی بباک
 ڈھڑا آئے بیٹھ لیڈے سی تے اللہ دا پہلو ذکر کر کے
 سی۔

۔ فریداروٹی میری کاٹھ دی، لاوں میری حکم۔
 جنہاں کھادی چوپٹری، گیسے سہن گئے ڈکھ

انہاں داسلوک سانوں انہاں صبر و شکر دا
 درس دیندا آئے۔ اک اور شلوک چرچ ۱۹۵۰
 لوکاں نعل صبر کرن دی تلقین کردے تیں

۔ رگھی سکھی کھا کے بھنڈا پانی پی
 ویکم پیرائی چوپٹری نہ تر سائی جی

2.2 دل آزاری دیندیا

قرآن مجید تے احادیث و چرچ اچھ
 اخلاق اپناک دادرس دنا لیا آئے۔ اک

حزینت دافنی ہوئے۔

حزینت تھی ورج اودہ لوک جاں گئے جنبہاں دے
دل چٹری دانگوں نثر لہون گئے

تے اچھے اخلاقی ورج کسی دی دل آزادی کرنا
شامل نہیں بابا فرید اک وی کسی نوں اصلاح
دی خاطر کرنا گزوں گلے ورنی خوف اشارہ کر
نہیں بلکہ اپنی ذات اُتے ٹکر کر کے کسی
انہاں نے تفریبا اپنے لشوگ ورج فرید اک دا
لفظ و زک گلے لہون اُتے کدایا اے تاکہ کسی دی
دل آزادی نہ ہووے۔ اودہ اپنے لشوگ لوکاں
نوں گناہیں چھٹی دے تبلیغ دیندے ہوئے اپنی
ذات نوں مخاطب کر کے آہدے نہیں۔

فرید اکے سینڈے کپڑے گلامیٹر اولیس
گناہیں ہر پامیں ہر اُتے لوک کیں درویش

2.3 سیح بونہ دا حکم

قرآن مجید ورج لب سوسا جھوڑی نذر اکرا اے
تے جھوڑے بولن والے اُتے اخذت وی کیتی گئی اے۔
اسلام جھوڑے بولن نوں گناہیں کیرا اکھیا اے۔ کیوں
ایس فی ورج نوں خاطر فتنہ پیرا بھونڈی اے۔
حزرت شریف ورج وی جھوڑے بولن دی نذر
کیتی گئی اے۔ عبادا مقہوم اے تے جھوڑے بولن

جھوڑے بولن والے نوں غمشول اک
صیل دا فاصلہ کر لیندے اے

اک پور حریت ورج جھٹھ بولیں نوں صفاق دی
نشانی دسی گئی اے جہاں صفیہ اے

صفاق دیان تن نشانیاں ہیں جد اودہ گل کرا
اے تے جھٹھ بولدا اے وعدہ کروں تے خلاف ورزی
کراتے امانت وچہ خیانت کرا اے۔

کیوں تے بابا فیر پڑے دڑے عالم دیں نے علم اگھٹا
کرن پانوں انہاں تے رفرادے جی دا سفر کیتا
اودہ اپنے شلوک ورج فرما دے سن۔

۔ بویے سچ دھرم جھٹھ پوئیے۔

جو کتر دے واٹ مریداں جوئیے۔

غور تے تگدی نندیا اجاڑی دھکم (2.4)

اللہ تعالیٰ غور کرن والیاں نوں
نالیں کر دے سی۔ اک حریت ورج اللہ دافرمایا
کیتا اے جہاں صفیہ اے

غور اللہ دی جادر اے جنیں اللہ دی
جادر نوں اپنے طرف کھنیا اللہ اوہوں
اپنی طرف کھینچے گا۔

اپنی انا تے غور نوں ختم کرن دا درس دے ڈاڈیا اے
تے بابا فیر دی عاجز سن آتے عاجزی دا اپنی
دیں دیندے سن۔ اپنے اک شلوک ورج فرما دے
سن۔

فریر امیں لوں مہلج کرنکی کر کرکٹ۔
بھرنے تھانے لب دے جو جھاوے سوکے۔

ایس شعر وچ اولیٰ ڈور ونگار تے انا نول ختم
 اکرے عاجزی اختیار کرن کوا دین دین تے
 تاک ای اکرے عاجزی کے انعامات دا طرے
 نول

۵۶ غتے نول پی جان دادل

قرآن عید وچ وی غتے نول پی جان دا
 حکم ونگار آئے تے بابا جی وی حیاتی نول
 جوگی آبادن مگر نول غتے نول پی جان دا حکم
 دینرے نین اولیٰ فرما لندے لہو

فرید اپر سدا جلا کر غتے بند آئے
 دیہی لوگ نہ لگا ای پلے سب کچھ پیاڑے

۵۷ استاد دا اثر

بابا فرید آکھدے نین اے تسیں اخلاقیات
 پڑی نرسنگ نرسائی پیتیں اپنے مرشد دے عاشق
 بیوقوفن جھوٹے تندن کارا نیی کھلا تے لہ مرشد
 وارید ارلازی آئے اہل اپنے شعر وچ فرما لندے
 نین

گانگاس تے کھاٹیو چن چن کھاٹیو ماس
 دین مت کھاٹیو مرشد دیکھن دی آس

ایس شعر وچ اولیٰ اپنی استاد دا اثر اک دادل
 دینرے پوکھے امیر تے جذباتی پوکھے لہ غیر اپنی
 لہوالا کیت اپنی مرشد دی محبوب چمک لندے

اخیر لاسٹ

اخیری تہ مکتدی گل الیہ ایسے کہ بابا جی خود
 دی بااخلاق بزرگ سن تے انہاں نے ہمیشہ اخلاق
 دا درس دتا اے۔ حضرت معین الدین چشتی وی
 ایسے دی علمی قابلیت دے قائل سن۔ ایسے
 دا ذکر **ڈاکٹر سید غفران** نے اپنی کتاب **کلاسیکی**
ادب وچ لکھ کیتا اے۔

حضرت معین الدین چشتی وی بابا قوید دی
 علمی قابلیت دے قائل سن۔ بابا جی فرید دی
 شاعری اتے دی یاد و محبت عاجزی و انکساری
 تے درکشوان ٹھکانا جھکا اُنڈار اے۔ اویہ اللہ
 دی ذات تے جگرتے نال **اللہ دی مخلوق**
 نال محبت نوں دی ودھ سمجھتے سی۔